

Declaració de valoració de la “Declaració de Granada” i del document “Hacia una estructura federal del Estado”

Entenem que la proposta de reforma federal de la Constitució que els líders territorials del PSOE, juntament amb el primer secretari del PSC, han aprovat a Granada el passat 6 de juliol és una combinació d'avenços positius, de passos insuficients i de mancances rellevants a l'hora de resoldre l'encaix de Catalunya amb Espanya.

Valorem el fet que es tracta de la primera proposta de reforma del model territorial que estableix la Constitució del 1978, amb la voluntat de fer avançar l'actual model autonòmic en la direcció d'un federalisme que vol reconèixer les singularitats presents a l'Estat. Valorem també l'aposta per blindar constitucionalment l'Espanya social i reforçar el reconeixement d'aquells drets que estan a la base de l'Estat social, tot i que no ens detenim aquí a valorar en detall algunes propostes que fan referència a la reorganització general de l'Estat i dels serveis públics i que, com a socialistes, no poden sinó comptar amb el nostre aplaudiment –com la proposta d'un Fons de Garantia de l'Estat del benestar per evitar la seva retallada en temps de crisi, o la introducció de mecanismes per evitar la competència fiscal entre territoris en impostos com successions, per posar només alguns exemples-.

La nostra voluntat és centrar aquesta declaració en la valoració d'aquelles propostes de les quals depèn una solució satisfactòria de la relació de Catalunya amb el conjunt de l'Estat.

Pel què fa als avenços positius, celebrem propostes com ara:

- a) El reforçament de les competències de Catalunya en la defensa i protecció del català, així com l'assumpció plena del caràcter plurilingüístic de l'Estat per part de les seves institucions.
- b) La inclusió explícita dels drets històrics de Catalunya, que l'actual Constitució ja empara, en un títol específic de la nova Constitució, que reculli les facultats derivades d'aquest reconeixement.
- c) La clarificació de la distribució competencial entre el nivell central i el nivell autonòmic, deixant a les comunitats totes aquelles que no corresponguin al nivell central, delimitant el concepte de competència bàsica i reduint les competències compartides.
- d) La voluntat de fer del Senat una veritable cambra de representació territorial, que permeti fer efectiu el principi de participació de les comunitats en la configuració de la voluntat general de l'Estat i en els seus òrgans.
- e) La descentralització del poder judicial, fent dels TSJ la darrera instància en tots els ordres jurisdiccionals.
- f) La racionalització de l'Administració General de l'Estat, tant a nivell central com territorial.
- g) La supressió del recurs d'inconstitucionalitat contra un Estatut ja aprovat en referèndum i la seva conversió en recurs previ al referèndum, amb limitació de sis mesos per dictar sentència.

Tanmateix, la majoria d'aquests avenços ja formaven part de l'Estatut de Catalunya aprovat pel Congrés dels Diputats el 2006 amb el vot favorable dels diputats del PSOE, de tal manera que l'actual proposta és nova només en el sentit que aposta per elevar-los a rang constitucional.

Entre els passos insuficients i les mancances rellevants, constatem:

- a) No es defineix si el Senat serà compost per representants dels governs de les comunitats, dels seus Parlaments o si seguirà sent compost per senadors elegits per sufragi directe.
- b) La falta de claredat sobre la possibilitat que Catalunya aparegui reconeguda explícitament com a nació en l'apartat de la Constitució destinat a recollir l'enumeració de comunitats territorials que componen l'Estat. En una nova Constitució federal és imprescindible que Catalunya sigui reconeguda com a nació explícitament.
- c) El no reconeixement explícit del caràcter plurinacional de l'Estat.
- d) El reconeixement de les relacions bilaterals entre govern central i comunitats només si queden sotmeses a un marc multilateral de relacions intergovernamentals.
- e) En l'àmbit del finançament, l'absència del principi d'ordinalitat en la llista de principis que han de regir el sistema (punt 28.2). Per contra, el contingut del principi d'ordinalitat – sense explicitar el seu nom- apareix només com una referència, el grau de vinculació de la qual es desconeix per complet. Tampoc hi ha cap referència explícita a la voluntat d'equiparar el rendiment (per càpita) del concert basc i navarrès amb el de les comunitats de règim comú.
- f) La indefinició pel que fa a la possibilitat que a Catalunya, l'Agència Tributària pròpia sigui l'última responsable en la gestió i la recaptació de tots els impostos .
- g) La incertesa en relació al dret del poble de Catalunya a decidir el seu estatus com a comunitat política. En efecte, és incerta la possibilitat que en el marc de la nova Constitució federal es pugui produir un pacte polític que permeti l'exercici efectiu d'aquest dret.

Entenem que l'acceptació d'aquest dret no només no és menor, sinó que és del tot central a l'hora d'articular un acord entre Catalunya i la resta d'Espanya. Entenem que és una condició necessària per tal que una eventual reforma de la Constitució espanyola en clau federal acabi comptant amb el suport majoritari del poble de Catalunya. De fet, considerem –tal i com han defensat diversos constitucionalistes de prestigi- que una consulta no vinculant ja és possible en el marc de l'actual Constitució, si hi hagués la voluntat política per dur-la a terme. Pensem que avui, en el punt que som, aquest dret ha de formar part irrenunciable de tota solució, de tot nou pacte i, per aquesta raó, una nova Constitució federal no hauria de descartar un referèndum -tal com succeeix actualment amb Escòcia al Regne Unit i amb el Quebec al Canadà-.

Perquè tenim la convicció que no hi ha cap incompatibilitat entre la reforma territorial de l'Estat en un sentit federal i la possibilitat d'un referèndum o consulta, ans al contrari: només des de la lliure decisió dels catalans i les catalanes, democràticament expressada, es pot plantejar la unió de Catalunya amb la resta de pobles de l'Estat. Recordem, a més, que el reconeixement del dret a l'autodeterminació ja havia format part de l'ideari del PSOE en el passat.

Per totes aquestes raons, entenem que avui és més necessari que mai que el socialisme català defensi amb total autonomia el seu projecte d'articulació territorial de l'Estat, sense sotmetre's a les limitacions derivades de la proposta de reforma federal de la Constitució aprovada pel PSOE. Sense menystenir els avenços que ha fet el PSOE pel que fa al seu model territorial en els darrers vuit mesos, creiem que és necessari que avanci encara més, i amb celeritat, per aquest camí. Ho fem des de la consciència que el marge de temps per tal que d'Espanya arribi una proposta acceptable per a una majoria del poble de Catalunya és cada vegada més curt.

Signen:

Maria Badia

Joan Antoni Barón

Laia Bonet

Magda Casamitjana

Jordi Casanovas

Toni Comín

Pere Oriol Costa

Joan Ignasi Elena

David Elvira

Elvira Duran

Francesc Freixa

Jordina Freixanet

Daniel Font

Jordi Font

Jordi Homs

Núria López

Jordi Martí

Joaquim Nadal

Joan Manuel del Pozo

Consol Prados

Montserrat Tura